

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 флоринти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат царски с поштарином. За Босну, Хрцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, јан турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 30.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

Наше варошко заступништво.

За Уторник била је заказана скупштина варошких заступника, но седнице није било, што је по обичају само неколико њих дошло на састанак, при свем том, што су општинари сами на питање г. Градоначелника тај дан за то определили. Ево што нам се пише са поштоване стране тим поводом.

Земун, 21. Маја.

За данас од г. Градоначелника позвани општински заступници дошли су у тако малом броју, да нису могли законито већати, пак се мора усјед тога друга скупштина заказати. То није први пут, да наши општинари с малом изнимком дужност своју нечине, па бива, да се већање о најважнијим стварима одгоди, или их решавају врло мало заступника.

Та неповољност даде г. Ивићу повода приликом последњег састанка варошких заступника, да на госп. Градоначелника молбу управи, да магистрат *испослуже*, како би се општинско веће распустило и нови избор наредио; јер као што рече, имаде много општинара, који не уважавају част њима од суграђана поверену, пак тако осим наслова што носе, општини никакву хасну непринашају; на супрот, они су од штете, јер сметају тиме што не долазе, пак наше ствари зато хрђаво и иду. Премда су се сви са г. Ивићем слагали, то је госп. Градоначелник другу скупштину заказо, јер је данас празник, па би се због тога строжији корак од више власти могло забацити. Ови дана дакле ће наши општинари опет позвани бити на већање. Ми неможемо ову прилику пропустити, да овде неколико речи о тој ствари не проговоримо.

Морамо припознати, да по досадашњем општинском закону редко када ће наши општинари у прописаном броју на већање се скупити,

јер је број општинара у опште а напосе оних, који на већање доћи имају, ако се хоће ово предузети, повелик. Кад помислимо, да у нашој вароши мало такве интелигенције има, која би приправна била, неколико времена у корист општине жртвовати, то морамо признати да је за Земун тридесет општинара премного. Од оних тридесет морају две трећине присутни бити, да се већати може.

Овом законом захтевању не да се лако одговорити, тим мање, ако избори бивају, као што су код нас предузимани. Рекли би, кад се на ове сећамо, да наше грађанство или нема појма о општинском животу и општинским потребама, или да никакву важност у ње не полаже. Једно или друго није добар знак интелигенције, ако смо и вични сваком приликом певајући и здравице напијајући нашу славу величати и владу кудити, која нам бајаги не даде, да се политично развијемо. Осим породице општина је најјачи темељ сваког напредка. Онај који не даје општини важност, који не мари шта и како се у општини ради, који њему од суграђана поверену част не уважава и дужност не чини, тај не може казати, да је народњак, да му напредак народни на срцу лежи; па ако и при свакој чаши, коју испије пева и наздравља славу народа, колико му се хоће, он не сећа оно, што говори, истина из његових уста неизвире. Или мисли ли ко, који само е мало знања о овим стварима размишљава, да се народни напредак постићи може без добро уређених општина, без добре општинске управе? Општина је основ сваке државе, у општини показује грађанин какво срце у њему куца за род и дом, јели зрео за политичку слободу. Наравно да у неком смислу општинари покрај свих интрига, које се код избора чине, покрај свих себичних интереса, који

на избор уплив узимају — налице грађанству, од којег су изабрани. Зато и нашем грађанству укор приштедети неможемо, што није избор савестније вршио, већ по навади старој оног изабрао, који му је први на памет пао, или од ког му је познато, да се радо око варошке куће врзе. Овог изабраше што је седоглавић, оног што је лепоносић, трећег пак што је „многоглаволиви“, но код ниједног није се питало, јели он способан за ону част која ће му се поверити и има ли он вољу, да задатој му дужности задовољи.

Тако су пре и криминални председници бирани. Како могу институције добру општинску управу створити, ако у том погледу таква немарност влада, да они, који би умни и вешти били управљати, немогу се довести до тога, да службу чине, већ вршење дужности онима остављају, који се тог радо лађају, јер себичну какву намеру произвези желе. Од које је користи заступништво ма на најширем демократичком темељу предузето, ако бирачи о томе бригу неводе да најспособније заступнике изаберу, већ оне, који највећи труд полажу да изабрани буду. Да они, који сопствене интересе бране, општини шточе не треба даљег доказа, јер ако је опште менење те струке, да сваки само оне интересе брани који његовој себичности служе, а о општем интересу појма нема, онда је добра управа сасвим немогућа.

Ми желимо, право да кажемо, да се ово општинско веће распусти и нови избор нареди. Но пре свега треба у предложеној репрезентацији војно министарство умолити, да број општинара умали. Боље је десет ваљаних, већ стотина општинара, који пуко име носе, а ипаче нити знања, нити воље имају, да за општинско благостање раде.

Земун. По давнашњем обичају приредише овдашњи Грци и ове године на други дан духова своју школску свечаност. Они то чине сваке године у спомен оснивања школске своје фондације, те се том приликом прочитају из посветног документа целъ те фондације — неговање грчкога језика и ширити грчке образованости код људи без разлике народности и верозакона, и имена главних прилагача, као што се даје извешће о стању школскога фонда. Из овог извешћа дознамо, да капитал грчко-школске фондације 40,562 ф. 33 кр. износи. Из тог фонда плаћа се само плата једном учитељу у износу од ф. 800 и намирују се неки други незнатни трошкови, тако да сваке године знатан сувишак од дохатка остане главница. Фонд се тај још једнако множи и добровољним прилозима. И овом приликом пало је 131 форинта. Прилагали су ту суму гг. А. Д. Јовановић, Стефан Петровић и Игњат Василијевић, сваки по 42 фор. и госпођа Ана Портафели 5 форинти. О самој свечаности мало што имамо споменути. Она се проведе сваке године на један исти начин. Појање, облачење ђака с рипидама, слово на грчком језику, који говори један ђак наизуст и у коме често философију спомене, као и читање основног писма и имена основача сачињавају ту свечаности. Тај се програм не мења, као што се не мења ни при свето-Савским светковинама.

На ту светковину мало је дошло особа. Ни су ту ни били сви становници овдашњи, који су грчке народности. Кад их је и онако мало на броју, то неби требало да изостану у таким приликама. Људи чине славе, и што их више има, тиме је она сјајнија. Но и од других народности јесу многи били позвани, а мало их је дошло. Братска љубав и поштовање изискује, да један другога походимо у свечане дане и да смо учесници у слави својих суграђана.

(Општинско веће 13. и 14. Маја. Свршетак.)

Више овдашњих становника, који се баве око одхрањивања свилених буба, ту же се што немају довољно лишћа за то, а у Горњој вароши, где би тог лишћа било, многи им недопуштају, да га беру са дудова. Од неког времена јаво се труди г. Ђорђе Шем. Спирга, да ову привредну струку, одгајање свилених буба, шири између становника овдашњих и околине, предлачећи сам у том с похвалним примером. Он је и био тај, који је у име поменутих становника предао писмену молбеницу на магистрат и варошко заступништво, с којом

јеоште дозвољење да могу они брати дудово лишће са дрва, која се по улицама налазе.

Овај је предмет изазвао живу дебату. Неки су општинари били тог мњења, да су властници дудова они, пред којима су кућама посађени. Они су их ту садили, дакле им је у власти, да могу брање лишћа допустити или забранити. Ово је мњење наишло на опору опозицију од стране већине заступника, који рекоше, да је све оно, што се налази по варошким сокацима општинско, од општине дакле зависи допустити или забранити брање лишћа. Било је општинара и онаких, који су средњи пут предложили, по коме они, пред којима су кућама дудови посађени, имају приврство лишће, кад га потребују, тојест кад они сами одхрањују свилене бубе, иначе га могу брати и други. Са вишином гласова прима се магистратски предлог, по коме да се изда заповест, да је брање лишћа од дудова по сокаци допштено свима, који га употребљавају за одхрањење свилених буба.

После овога предмета дође питање у претрес, коме да се преда раздавање лимито-соли. Почем је г. Солар био један од потражилаца, то је устао и оставио дворану, кад је тај предмет дошао на ред. На позив магистратски одговорио се до опредељеног времена само г. Вукомановић. Он се је понудио, двапут у недељи дана раздавати со партајама, и иште 40 новчића од цента. Позније предао је и г. Солар своју понуду. И овај иште 40 новчића од цента награде, но хоће сваки дан осим недеља и свегаца да раздаје со у своје дућану на Ђошку господске улице. Ова понуда по себи је пробитачнија, но при свем том неки су општинари хтели, да се расписује ново стецпште, и то само ради одржања принципа. Јер нити они хоће, да је мања награда, нити што имају против личности г. Солара. На то ће неко рећи, да је време, да се со подигне из армиције, и да се становницима разда, а начелна питања може се другом приликом решити, којег је мњења и г. Градоначелник и виш њих заступника било. Услед тога је решено, да се раздавање лимито-соли повери г. Солару.

Сад је била на реду кандидација за упражњено место магистратског писара. Било је молбеница од 22 тражилаца, највише стражмештера од управе. И овај је предмет жестоку дебату изазвао. Најпре је општинар г. Ивић питао г. Градоначелника, да ли је оправљена позната репрезентација на министарство, коју је општинар г. Паић обећао, да ће је написати? Одговор беше да није, почем није још написана. На то питаше више њих општинара, зашто још није написана, зашто магистрат не настојава, да г. Паић своје обећање испуни. Г. Солар рече, част и поштење г. Паићу, али он много обећава а ништа не сврши. Општинар г. Светозар Јовановић рече: „Почем је дао реч, а није репрезентацију написао, то предлажем, да општина г. Паићу изрече своје неповерење, и да се то запише у протокол.“ Г. Градоначелник примети, да то бити не може, прво што није уместно, одсуствујућег осудити, који се бранили не може; друго, што не постоји закључак, бар није заведен у протокол, по којему би било г. Паићу наложено, да речену репрезентацију напише. Тако исто се изјаснио и г. варошки управитељ. После дужег дебатовања предложи први варошки претставник г. К. Петровић, да се предузме избор, но само под условима, који ће се у реченој репрезентацији по закључењу општине изложити. При избору добио је од кандидата један 27, други 21, трећи 19 гласова.

Многи се становници ту же због великог ошачарског приреза. Неки су општинари били зато, да се тај прирез са свим укине, и да се појединим људима оставља, да сами плаћају ошачаре. Г. Градоначелник рече, да то за ову годину бити не може, почем је све на тај начин заведено, него до године моћи ће се одустати од тог начина. Тога мњења беше и други општинари, и почем се дознало, да су ошачари сами пописали и таксирани ошачаре по кућама, то се закључи, да се исти још једанпут комисионално прегледају и попишу. За чланови те комисије избрани су општинари г. П. Јовановић, Икић, Воле, Штрајхер, В. Бинкас, Вајзерг, Шерер и Сајферг.

На предлог г. капетан-аудитора Штрајбера, који је с тога у седницу дошао, предузме се вучење од 20 чланова криминалног суда, од којих ће се по потреби за идућа три месеца по двојица свагда позвати у седницу. Коцка је пала на г. А. Д. Јовановића, Стевана Петровића, Ђ Солара, Хелминга, Хефнера, Јов. Д. Јовановића, Ивића, Кеглића, Д. Ж. Максимовића, Христодула, Бенића, Паића, М. Николића, Јакова Мајера, Пецаковића, Игњата П. Јовановића, Ђ. Штрајхера, Јенча, Феефера и Јована Бингаса.

Сад дође у претрес варошка ноћна стража. Г. Орел рече, да је та стража, као што сада постоји, излишна. Она је само један инвалитски завод, јер „људи, који о Петрову дну огрну кабанице немогу никога чувати. То је доказ, што је онај младић у присуству стражара погинуо. Докле ћемо још држати следеће?“ Г. први варошки претставник Петровић питаће, да ли је тај завод од потребе, и одговарао тој потреби. То стоји, да та стража општину сила новаца стане. На то ће рећи г. сенатор Петровић, да би стражари одговорили тек онда своје задатку, кад би их било још један пут толико, да се могу мењати. Но од ове плаге не могу живити, морају имати још неко занимање. Али дању радити, и ноћу стражарити то не иде. Општинар г. Воле пита, да ли су то она иста лица, која је општина примила у службу? Говорило се, да се догодило где су једни другима уступили своја места. Одговорено му је, да је то само привремено са знањем власти било. Општинар г. Ивић рече, да је стража од потребе, и да мањег трошка стане варош, него стражарење на пређашњи начин. Само ваља, рече, настојавати, да она врши прописану службу, и њезни комесар треба да предлаче у томе, и да пази, да стражари само оно чине, ради чега су постављени, а не да се употребљавају за тајну службу полицијну. Ако су држави од потребе шпијунци, то нека их она сами плаћа; општина на то не може да троши. Ноћна стража ова стоји под надзором општине, она ју плаћа и поставља, а нико други. Г. Орел примети на то, да магистрат као егзекутивна власт, не само што може сваког варошког чиновника и служитеља од службе одлучити, него му је то и у дужности, кад опазн, да се служба пренебрегне. — Најпосле је решено, да сви стражари у идућој седници имају лично изићи пред заступнике, да их они виде, који су. На места отпуштених стражара поставиће у будуће само општина друге.

После дебатовања о стражарима чинио је г. А. Д. Јовановић ову интерпелацију и предлог: Господо! Без сумње свима је познато, да је овде у Земуну православно-црквена општина од најнада своју аутономију слободно управљавала. Та је иста општина управљала истина под надзором политичке власти тако са свето-Николајевском, свето-Богородичном и горњоварошком црквом и конгумацком капелом,

тако и са српско-школским и ђачко-школским фондима. Та је православно-црквена општина рескриптом високог војеног министарства од године 1858 укинута и послови њезини били су упућени за вршење на варошко заступништво, које је по закону једино опуномоћено, да располаже преко свију општинских добара. Бадава се одупирао православна општина да сачува своје давно упражњавано аутономно право. Она се морала повинovati вишој власти и пренети своје право на варошко заступништво.

Другије стоји са тако званом грчком школском општином. Ту неколико само чланова упражњавају своје старо право. Њима је још пространо аутономно поље остављено: они још једнако самовољно располажу са грчким школским фондом, који је од разних нација основан. Они сад баш одказују капитале, па то и оним дужницима, који интерес точно плаћају. Тим поступком доведени су дужници у непогодно стање; ако им немогуће буде, да положе капитал, мораће се им куће продавати.

Почем се не имале довољног узрока, зашто се дужницима качитали одказују и што међу потписанима и имена таквих има, који моралне гаранције немају: то предлажем, да се та самовољна одлука од стране политичне власти систира. Даље, да се руководство становницима без разлике народности повери, но само грчко-православнима зато, што су православни теј фонд основали. Саслушавши овај предлог рече г. Градоначелник, да ће ствар извидити и магистрат ће поступати по пропису закона.

У смотрену грађења горњоварошког школског здања, који је предмет дошао на ред, решено је, да се главница одкаже дужницима и да се наплати на целисходан начин; да се ова идуће године почне градити, а до јесени исте године да је саграђена. План пак и прерачуи треба да је готов још ове јесени.

Пошто се већало о неким мање важним предметима, јавља г. Градоначелник, да становници Бежанијског сокака моле, да могу пред својим кућама да метну ступове, и да после посаде округле бигрене. Они то ништу с тога, што им кола кваре тротоар. Магистрат препоручује заступништву прошњу речених становника, јер би то служило тој улици за украс, па и здравља ради, а неби сметало проласку кола, почем је Бежанијски сокак пет хвата широк. Решава се, да се има на идућем састанку општинији предлог о том предмету општинском заступништву поднети.

— Из Београда нам стиже овај допис од нашега дописника: Руски главни конзул овде у Београду г. Шишкин наименован је политичким повереником код владе кнеза Михајила. Већ је предао и веровницу кнезу. Недавно су добили то исто намеовање и аустријски и енглески конзул. — Од Аугуста добићемо „Судски лист.“ Уређиваће га секретар у министарству правде г. Ђ. Р. Пантелић. Радиће на пољу криминалног, полицијског и грађанског судства и радиће на унапређењу правних знања. Излази ће један пут на недељу. Све је лепо и ми желимо срећан опстанак таком листу, само нам се недопада, што ће и тај лист добити субвенцију од владе. Та корисно подухећемо наћи ће у народу потпоре, а нетреба му владине субвенције, особито

у послу, где је независност најнужнија. Тако исто и влада наћиће доста потребе у народу, где је њезина помоћ потребнија, ако јој је само збиља стало до истинитог потпомагања. — Из Београда нам опет јављају, као што смо једном рекли у нашем листу, да ће принц Наполеон доћи у Београд. Том приликом сазваће се опет народна војска и биће велика маневра.

— Из Неготине (21. Маја) пише нам наш дописник ово: Познато вам је, да је по целој Србији наређена маневра с народном војском. У нашем округу била је од 11. до 16. о. м. Главни стан био је на великој равници између Праова и Радујевца. 15. Маја усредсредила се главна војска из Радујевца, Д. Милановца и Кладове између брзе Паланке и села Михајиловца, где је главна маневра и била. У Радујевачком логору могло је бити од прилике 4000 људи. Као ђенерал-инспектори беху, подпуковник г. Бели-Марковић и управитељ војничке академије г. Лешјанин из Београда. — Наша читаоница, која је у Децембру прошле године установљена лепо напредује, премда морамо казати, да је у почетку имала доста тегобе и неприлике, с којима се морала борити. Од Ђурђева дана премештена је у други стан. У идућу недељу биће овде беседа. Чист доходак од ње намењен је читаоници. — Ми имамо овде једну цркву. Зидана је још за времена турске силе. Сад не одговара данашњим потребама нашим. С тога жели општина нову цркву. Већ је и лицитација у име тога држана, али на жалост не дође се ни до каква резултата, јер су наши грађани честољубиви, што је иначе лепо и похвале вредно, само је не могуће, што желе. Ако би се подигла црква онако, као што је наши грађани желе, онда би можда надмашила и београдску саборну. За такав пројект требало би 30.000 дуката, а општина има само нешто преко 10.000 дуката. Ту је дакле велика разлика. С тога ће, чини ми се, та мисао да саградимо нову цркву остати само као лепа жеља. Не стојимо боље ни са нашим школама. Наше основне школе не могу бити у јаднијем стању. Ниске, мрачне собе, ваздух загушљив. Већ скоро да сама падне и вечна оправљања ништа не помажу. Истина одавно се говори о новом школкем здању, па су односни планови већ и од министарства дошли. Али на жалост нема новаца, па се не ће моћи извршити.

То је гордијев чвор, кога ми сиромаси не можемо решити. По томе плану било би то лепо здање на два боја, и било би подељено у три одељка, и сваки од тих био би за себе, али све под једним кровом. Једно би одељење било за полугимназију, а друго и треће за основну школу, за мушку и женску децу. Таква би зграда стала до 50.000 фор. Но општина има у то име само 100.000 гроша. С тога ће и тај пројект остати на папиру. По наредби полицијне власти убијају се код нас од дужег времена по сокацима пси. Што год се убије ваља, по тој наредби, да се однесе изван вароши и да се закопа. Али на жалост извршујући органи те власти не чине тако, него остављају мрцину на ледини незакону. Из санитетских узрока желили би да се та неодговорна небрежљивост од дотичне власти укори, јер тиме нам се још горе трује и кужи ваздух, који је и онако због околне мочвари не здрав.

— О скупштини на Цетињу донели смо кратак извештај у једном од прошлих бројева нашега листа. Сада је Црногорски кнез Никола јавио страним силама једном посланицом о преображају устава и унутрашње управе, што је иста скупштина извршила.

— Сегединци су свечано отворили свој клуб, па су позвали и Перцела, али није дошао. Извинио се болешћу своје најстарије ћерке. Изишла је нека брошира против Кошута, за коју рекоше, да је Перцел писао. Сад неки пријатељски листови мађарски то опровргавају.

— Био се пронео глас о бунтовничким четима у Галицији. Званични бечки лист проглашује ту вест за не истиниту.

— Из Букурешта јављају да француски и енглески конзул потпомажу Аустрију у питању Чивута. Седнице скупштинеке одлажу се до 12. п. р.

— Ових дана утврђен је у Берлину аустријско-немачки трговачки уговор.

— Преко Трета дође глас да је у Атини неки преврат. Влада се налази у критичком положају, а опозиција све јача. Крићански посланици захтевају, да их влада призна и прими у скупштини. Турски посланик прети, да ће оставити Атину, ако влада то учини што је досад

и учинила. Турскога заступника пот-
помажу сви други осим рускога. —
Још јављају, да се устанак на Криту
приближује крају и то у корист
хришћана.

— Руски посланик у Бечу до-
био је велики крст Леополдовога ор-
дена.

— У Петрограду су 2. Маја све-
чано прославили апостоле св. Ки-
рила и Метода. Том приликом пало је
одушевљених здравица младоме пре-
столонаследнику, који се врло ли-
бералан показује.

— Из Париза телеграфишу, да
се принц Наполеон кренуо из Па-
риза. Ићи ће преко Карлсруа, Штут-
гарта, Минхена и Беча у Цариград.
То је можда у свези, што нама из
Београда јављају, да ће и тамо доћи.
— У Паризу били су опет немири.
Ђаци се побунили јер су неки про-
фесори нападнути у сенату. Преко
сто полицајских слугу дошли су да
угуше немир. — У Француској је
изишла једна брошира, у којој се
каже, да мора бити рата између
Француске и Немачке.

— Инглеска је радила, да Кан-
дија дође под заштиту њезињу. При-
врремена влада у Кандији протесто-
вала је код страних сила против ин-
глеских интрига. По новијим вести-
ма опет је било боја у Кандији. 30.
Апр. ударише 4. батаљона Турака
против 3000 Хришћана. Вођа је био
Хади-Михалис. Хришћани су побе-
дили и ухватили су 40 Турака жи-
вих, 50 је погинуло, а 110 је рањено.
И у Хришћана је био знатан губитак.

— Туниска је ствар сретно до-
кончана. По самом извештају из Ту-
ниса Француска је добила накнаду
и потпуно је задовољена.

— Прносио се глас да је у Ме-
хики револуција и да је председник
Јуарец морао побећи из земље. „Њу-
јоршке трг. новине“ јављајући о ре-
публици веле, да је народ и влада
у најлепшем сагласју, да су бунтов-
ничке чете одмах и без икакве муке
су растеране, и да је у целој земљи
мир и безбедност, како скоро у Ме-
хики није било.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 25 Маја. (Телегр.) Шеница у Ђуру
Банатска: 87 88-фунташка по 5 35, 88 89-
фунташка по 5 50; моришка: 87 1/4 88-фун-
ташка по 5.25, 88-фунташка за готово по 5.30;

бачка: 83 89-фунташка по 5 фор; пештанска
87 88-фунташка по 5.40. — Словачки јечам
у Бечу 70 71-фунт. 2.60, 71-фунт. по 2 65.
— Зоб транзитом 46-фунт. по 1.76, 50-фунт.
по 2 фор. — Промет у шеници 20.000 ме-
рова.

Стање воде Саве.

Код Земуна:

У Петак 24. Маја: 16 ст. 5 пацаца над нулом. Ведро.
„ Суботу 25. Маја: 16 ст. 3 пацаца над нулом. Облачно.
„ Недељу 26. Маја: 16 ст. 1 пацаца над нулом. „

Код Митровице:

У Петак 24. Маја: 7 ст. 6 пацаца над нулом. Ведро.
„ Суботу 25. Маја: 7 ст. 4 пал. над нулом. Кишовито.
„ Недељу 26. Маја: 7 ст. 0 пал. над нулом. „

Код Сиска:

У Петак 24. Маја: 0 ст. 11 пацаца над нулом. Ведро.
„ Суботу 25. Маја: 0 ст. 1 пал. над нулом. Ветровито.
„ Недељу 26. Маја: 1 ст. 7 пацаца над нулом. Суво.

Земун. За недељу дана ове су просте
теретне лађе прошле Савоушке за Сисак.

Лађа Павла Черначека из Панчева са 8400
кукуруза. 600 жита и 940 вагана зоби. Лађа
Андрије Чадера из Вермоша са 3338 вагана
зоби. Лађа Јосифа Перице из Вршца са 5000
вагана кукуруза и 5000 вагана жита. Лађа Јо-
сифа Сучића из Бечкереча са 4000 вагана жи-
та, 4000 вагана кукуруза и 2000 вагана зо-
би. Лађа Алексе Вучковића из Панчева са 4019
вагана кукуруза и 1792 вагана жита. Лађа
Николе Сучића из Уздина са 3000 вагана ку-
куруза и 3000 вагана зоби. Лађа Хамершлага
из Сегедина са 129.517 ком. дуге. Лађа Иг-
њата Леополда са 75 000 ком. дуге. Лађа Мије
Радовића са 3600 вагана зоби. Лађа Хамер-
шлага из Сегедина са 39.135 ком. дуге. Лађа
Мартона Часара са 6600 центи соли. Лађа
Ђурђа Бивалца са 1527 вагана жита и 2130
вагана кукуруза. Лађа Иштвана Буроша са
4800 вагана кукуруза. Лађа Киша и Брајтне-
ра са 4224 вагана кукуруза. Лађа Исидора
Силбенера са 7162 вагана кукуруза. Лађа Фе-
ренца Копача са 3415 вагана кукуруза.

у Земуни, 25. Маја. Месец дана
није падала киша ни овде ни у бли-
жој околини Земуна. Пољеделци јако
се забринуше због суше. До триде-
сет степена топлоте показиваше кад-
кад термометер, и јаки источни вет-
тар сушио је још више њиве и ли-
ваде. У Среду окрене се ветар, па
почне дувати са запада, те нам до-
несе лепу кишу, што оживе сву при-
роду. Као што чујемо, било је сву-
да по доњем Срему кише, негде и
града, а у Каменицу и Варадину
провала.

Житна радња је престала, она се
ограничава само на незнатну мест-
ну потребу. То исто јавља се и са
горњих места, где цене хране од

дана на дан падају. Добри изгледи
на жетву у западним земљама и ве-
лике количине хране, што су тамо
нагомилане узрок су наглог падању
и слабој тражњи хране по домаћим
главним житним тржиштима. Одво-
зи српског жита ове недеље паро-
бродима мађарског друштва, чини
нам се, да ће последњи бити овога
сезона.

За трећи дан духова беше зака-
зана скупштина наше трговачке за-
друге, но није се ништа могло пред-
узети, почем је само три-четири чла-
на на састанак дошло. То је већ
други пут, што се тако збило. Го-
шода трговци показаше тиме, ко-
лико им је стало до задружног ин-
тереса свога. И они болују од оп-
ште болести наше, која се зове не-
марност у општим стварима. Само
да се код нас скоро не појаве еле-
менти, који ће их научити, како
ваља схватити дух времена. — На
реченој скупштини трговачке задру-
ге хтело се, осим избора председ-
ника и одборника задруге и пре-
давања рачуна, као што чујемо и то
закључити, да се недељом после по-
дне дуђани држе затворени, као и
определити оне празнике једне и дру-
ге цркве, у које ће се то исто чи-
нити.

Земун је напуштен као гарни-
зонско место. Стрељачки батаљон
оставиће нас 3. Јуна, и одлази у Ер-
дељ. Овај је гарнизон најмање 80.000
форинти за годину дана трошио.

Панчево, 25. Маја. (о. д.) У оп-
штинском већу покренуло се пита-
ње о житном тржишту. Ово је дало
повода жестокиим препиркама између
општинара. Од неколко година уш-
ло је у обичај, да се сељаци, кад до-
несу храну, дочекају ван вароши и
ту се пазари. С тога и јесу више
њих ту и подигли своје магаци за
храну, од којих има неке на по са-
хата далеко од вароши. То хоће не-
ки да се забрани и нареди, да се у
будуће храна може продавати и ку-
повати од продуцента само на опре-
деленом за то тржишту. Многи су
томе пројекту противни. Они га сма-
трају за ограничење трговине, која
треба, веле, сада да је слободна.
Други напротив виде да је досадаш-
њи обичај штетан по трговину и
по продуцента, а највише вређа ин-
терес општински, који заступници
као такви никад не треба да губе
из вида. Да споменем само калдрм-
ски приходак, који је оштећен тиме.
Но има у том обзиру још и других
важнијих узрока, који би се могли
невести. По трговину је пак од ште-

те, што смета конкуренцији, и по производњу, што своју добит тражи у незрелости и штетним навикама сељаким. Здрава трговина зактева потпуну конкуренцију купаца и продаваца, а те конкуренције може само бити, кад је она усредеређена. И ту иште простор као и време своје право.

Наша депутација код цара вратила се натраг без успеха. Њ Величанство пресв. цар саопштио јој је,

да је његова воља, да се пола рита определи на населбине. Чујем, да се стога сад ту и бави г. бригадир.

Нови наш прота г. Васа Живковић биће на велику госпоину од владике произведен, који тога ради долази у Панчево.

Пешта. 25. Маја. У радњи са сировим производима није било никака значајна рада. Једина вуна и коже пролазиле су прилично. Тако на

прилику овчијих српских продато је неколико хиљада ком. по 140—145 фор. 102 ком. А има их на месту на 50.000 ком. Јагњећих је отишло на 10.000 ком: по 90—112—125—130 ф. Козије су слабо тражене цена је српским 135—140 фор. турским 115—150 фор. српским јарчијим 175—200 фор. 200 ком транзитом. Јареће су продаване по 100—115 фор. Лој је слабо тражен. Цена 30—31 ф. (П. Л.)

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	20.	21.	22.	23.	24.	25.
М а ј а.						
Дукат цесарски	— —	5 55	5 55	5 56	5 56	5 55
Сребро	— —	114 35	114 50	114 35	114 50	114 50
5 ⁰ метални	— —	36 80	56 55	56 40	56 40	56 40
Ови с кам мај—новем	— —	58 —	57 80	57 75	57 50	57 80
5 ⁰ народни зајам	— —	62 50	62 60	62 50	62 30	62 50
Акције народне банке	— —	705 —	704 —	703 —	703 —	705 —
„ кред. завода	— —	184 30	184 10	183 90	184 60	187 50
Дозови 1860. године	— —	81 80	81 50	81 40	81 30	81 80
Лондон	— —	116 40	116 40	116 45	116 55	116 50

Пловидба местне лађе до 20. Јуна.

Из Земун у Београд, у 6 и по сахата у јутру
Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру
Из Земун у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 2 сахата по подне
Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у четири и по сахата после подне
Из Земун у Београд, у 7 сахата у вече.
Из Београда у Земун, у 7 и по сахата у вече.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земун до Пеште: Сваки дан, осим Четвртка, у 4 сахата увече.
Од Земун до Оршаве, Галца, Цариграда: Четвртком, по доласку пештанске лађе.
Од Земун до Сиска: Четвртком по доласку пештанске лађе.
Од Земун до Сегедина: Недељом и Четвртком у подне.

Господине уреднице!

Један пут је већ била реч у овом листу како неки несретници у Земуну дочекују невинне сељаке, те их умаме у крчму, и ту на карти својом лажаријом оглобе. Ових дана дође један сељак из Н. Пазуха. Ти несретни блудници дочекају га, и запитају од куда је? Кад су чули, да је из Новог Пазуха, замоле га да уђе у крчму, док не напишу писмо, па да им однесе попи у Пазуху. Кад у крчми, а они га наговоре на карту, и тедоше га опљачкати. То је срамно дело. То је јасан доказ покварености. И ја из два узрока предајем ово јавности. Једно што нам је жао да тако зло у нашој средини виђамо, које је на срамоту човечијем образу, а друго, да би месна власт дознала за то, па да би својим упливом стала томе на пут и казнила такве зликовце.

Земун, 25. Маја 1868.

А. Б.

М. ЕДЕЛШТАЈН,

Фотограф из Беча,

даје на знање, да ће овде у Земуну само кроз кратко време фотографисати.

Радионица његова налази се преко пута „народне гостионице“ до плац команде

Поништење.

Од стране ц. к. Земунскога војн. комун. магистрата даје се овим на знање:

Да се на потраживање надничара Мате Карана поништење штедионичке књижице под бројем 57. које је на његово име у улогу од 470 фор. ав. вр. допушта. С тога се позивају сви они, у којих се та књижица налази, да ју за шест месеци, од дана, кад овај оглас изиђе, овдашњем магистрату поднесу. У противном случају, кад тај рок изтече, сматраће се та књижица као поништена и обезважена.

Земун, 22. Априла 1868.

ПЛИВАЛИШТЕ.

Потписани даје на знање, да се овог лета у његовом пливалишту и хладном купатилу по следећим понуштеним ценама пливати или купати може,

Предлата на купање преко целог лета:

За посебно купатило заједно с преобуком од особе четири форинте.
За пливање у пливалишту заједно са преобуком у посебној кабини три форинте.
За дцу заједно са гаџама две форинте.

Цене за једно купање или пливање:

Са целом преобуком у посебној кабини за скидање од особе дванаест новчића, без преобуке осам новчића.

Деца плаћају заједно са гаџама четири новчића.
Уједно је поднапомене чест јавити, да је то његово купатило са свим ново оправљено и са сваком потребом снабдевано.

У Земуну, месеца Маја 1868.

Павле Петровић,
код Радецког.

ПРОДАЈА КОЊА.

У подписаног има два добра теглећа коња тригодишња, ајгири на продају. Који жели да их купи, нека се обрати на мене у Старим Бановцима или на уредништво овога листа.

Петар Мирковић.

Добра бела вшна

карловачка има на продају у Земуну код
Косте П. Петровића.

ПРОДАЈА ЛЕДА.

Код потписаног може се добити леда сваки дан трипут у одређене часове, т. ј. у 8 и 11 сахата пре подне, а у 6 сахата после подне, за болеснике пак у свако доба, и ноћу.

Х. Алмослино.

Eisverkauf.

Beim Unterzeichneten bekommt man dreimal täglich Eis, nämlich um 8 und 11 Uhr Vormittags, und um 6 Uhr Nachmittags, für Kranke jedoch zu jeder Zeit, auch Nachts.

H. Almoslino.

W. Edelstein,

Fotograf aus Wien, bringt zur Kenntniß, daß er hier in Semlin nur durch kurze seine Kunst ausüben wird.

Das Atelier befindet sich vis-à-vis dem Hotel national, neben dem Plagfomande-Gebäude.

Ступање на престо Јелисавете Цесаревне.

(НАСТАВАК)

На то сви из гласа захтеваху, да се Бирон прими управе. И он се после кратког узтезања прими. Одмах напишу у тестаменту, да се за наследника поставља Иван као Иван III. коме је тек три месеца било, а Бирон за његова татора и владоца Русије до пунолетства иванова. Сви се потписаше и написаше још и молбеницу царици, у којој је моле да и она својим потписом то потврди.

Беше већ зора када се разиђоше. Сутра дан је царица потписала тестаменат. Другога дана, 17. Октобра у седам сахата у вече пустила је душу. Последње јој речи беху: „Прости фелдмаршале! с богом фелдманшале!“ Кад је умрла, било јој је четрдесет и седам година, осам месеци и двадесет дана.

Сахат после тога оде француски посланик у двор Цесаревној Јелисавети Петровној. Од како се царица разболела, удвојена ју је стража чувала, с тога и овај посланик и сваки који је хтео пред њу изићи, морао је јасно казати ко је. Кад је ушао унутра, затекао ју је сасвим веселу. Чудио се.

— Ваше величанство још није чуло, да се слутња — да ће Бирон бити —

— Знам, знам, прекине га весело цесаревна. Знам да је постављен за владоца. Па мислите да ме то ожалости? Не, јер та сјајна победа немачке партаје почетак је пропасти њихове. Они морају до краја дотерати, и онда — онда долази на мене ред.

4. Кратко владање.

Жалост и запевка обузе царски двор у Петрограду. Ана је лежала у једној соби и издисала је, а сви из двора, и мали и велики и чиновници и сродници полетеше у њезину собу. Најтужнија се показиваше Ана Карловна, нећака царичина. Она се топила у сузама. И Бирон војвода курландски, који је у тако блиском спошају стајао с царицом, клечао је крај њезине постеље и мољаше се богу и изгледаше тако поражен, као да за њега са њезиним животом и цео свет престаје. Но брзо се трже из тога мртвила. Кад се први достојанственици државни довољно исплакаше, повукоше се у ближу одају и зовнуше војводу Бирона, и питаше га, шта је последња жеља царичина. Бирон их упути на прву двор-

кињу царичину, ђенералицу Ушакову. И ђенералица дође и отвори сандуче и отвори тестамент и по старом обичају, преда га претседнику сената, кнезу Трубецком. Сви се искупише око њега, да ни једну реч не пречују. И кнез с највећом озбиљношћу прочита. Беше међу тим свечана тишина, а још много већа, кад је кнез све прочитао.

— Прочитао сам тестаменат, проговори кнез. Шта сад даље ваља радити, остаје на вама господине велики канцлеру.

И он се дубоко поклони, и скупштина се разиђе.

Сутра дан рано у зору стајаше пред царским двором упарађена војска, а сенатори са првим државницима и војницима искупише се у великој дворани. Вицеканцлер јави им за смрт царичину и да се на њено место за наследника владоцу поставља Иван III., а Бирон војвода курландски, за владоца за пуни шеснаест година, док Иван буде пунолетан. И одмах у дворској капели положише војводи Бирону заклетву верности, а маршал Миних закуне међу тим војску пред двором. За тим је примао Бирон у великој дворани честитке и изразе страхопоштовања, које му чиновници, официри и други државни служитељи изјављиваху. Тако прође први дан.

Прође и читава недеља, а све тихо и мирно. Бирон се све више утврђавао у сили својој. Он је вешто свакога задовољавао, који би имали узрока да буду огорчени на њега. Тако је великој кнегињи Ани Карловној отишао у походе и ујемчио јој осим њезина прихода још 200.000 рубаља. Тако је исто обнадеждио њезина мужа, принца брауншвајгског, да ће му изградити у сенату назив „царско височанство“, па му не хтеде ни молбу одбити, да га учини ђенералисимом над целом војском руском, него му и то обећа. Цесаревној Јелисавети Петровној даде годишњу пензију од 50.000 рубаља, да може према достојанству своје још лепше живети. Тако је он радио, да свакога задовољи, и опет је на скоро морао увидети, да је ровита земља, на коју је стао, и да баш они, који га подигоше до толике снаге, гледе првом приликом, да га оборе.

У том погледу веома је значајан по њега дан 27. Октобар. У јутру истога дана био је велики министарски савет. По свршетку замоли Бирон Миниха, да остане за неколико тренутака, јер има с њим важна посла. Остали се разиђоше.

— Мој драги маршале! проговори Бирон. Знате ли, шта ме је опет принц јуче молио? Ни мање ни више, него чин ђенералисимуса над целом војском руском, што је већ један пут искао.

— Али сад га је ваше височанство зацело пресудно одбило?

— Јесам, али мој драги пријатељу, ваља се сетити, да је принц отац њиховог царског величанства и с тога ми зацело нећете за зло примити, што ћу вас замолити, да дате оставку на чин ђенералисима.

Фелдмаршал стиште зубе, али је опет угушио сваки гњев унутрашњи.

— Ваше височанство увек погоди што је право и најбоље, одговори маршал, и показиваше се са свим хладнокрван. „Али,“ настави он, „можда ваше височанство неће ни то наћи за неумесно, што се одричем и оба она достојанства, о којима смо измеђ себе говорили?“

— Мислите војвотство од украјине и хетманство од мале Русије? одговори Бирон брзо. Не, не, та су вам оба места са свим извесна. Само чекам какву свечану прилику, као што је на пример дан његовог младог величанства, па да вас произведем.

Фелдмаршал се поклони до земље и не одговори ни речи. Но кад је сео у своја кола, онда је пустио свој гњев и излио га у горонадним речима над Бироном. Видео је да је обмахнут, јер му се ништа није испунило оно, што је мислио да ће, кад се Бирон дочена владе.

Тек што је фелдмаршал отишао пријави се Бирону гроф Левенволде. Није га могао одбити, и ако је знао, да му не носи ништа пријатно као што је и било, јер гроф Левенволде захтеваше од њега, да испуни своје обећање, т. ј. да ожени његова сина са ћерком великога канцлера, што никако није могао учинити.

— Драги грофе, проговори Бирон и метне као пријатељски руку на раме грофово; мени лежи та жењидба на срцу може бити толико исто, колико и вама и ја сам баш јуче о томе говорио са великим канцлером. И он је радо обећао. Само је ставио тај мали услов, ако му ћерка хоће. Натеривати је неће, јер је њезина мати била несретна, што је силом пошла за недрагог, па кад је издисала, морао јој је он обећати, да ћерку неће тако исто гонити да пође за недрагог. И то је са свим на свом месту. С тога пустите самога сина вашег нека проси госпођицу, па ухтеди она, онда ћу од

своје стране учинити све, да само што пре буде.

Гроф Левенволде мораде се и с тим задовољити, и радостан се показа али му букну гњев у срцу, велики гњев као и у самоме фелдмаршалу.

Кад је гроф отишао, Бирон стајаше дуго јако замишљен, јер је видео, да му оба пријатеља постадоше непријатељи. Но најпосле опет устане и живо проговори:

— Што да се бринем? Док је гарде не бојим се никога. А гарда је у мојој руци, јер мој син Петар заповеда гардом, мој брат Густав Исмајилевску, а мој верни пријатељ Ушаков Семенову регименту. Сваки ћу покрет силом угушити. Фелдмаршал Миних има на својој страни само једну регименту, па и у њој имам много официра приврженика.

Тек што је то изговорио пријавише му великога канцлера Черкоскога. Бирон се јако зачуди, кад га спази намрштена.

— Ваша ми екселенција немио глас доноси! дочека га Бирон.

— Немио, и још горе. Има завера против нашега височанства.

— Завера? повиче владалац и пребледи. Од кога и за кога? Како ете открили ту тајну.

— Завера се породила међу неким официрима. На челу им је гроф Головкин. Целъ је те завере, да наше височанство збаци с владе, а да подигну на престо принца брауншвајгског, оца нашег младог цара. А дознао сам за ту заверу тако, што су и мене звали у своје коло.

Тако је и било у истини. Грофа Головкина и још неколико официра затворише, и они признаше на испиту, да им је тај план поднесен од Граматина, секретара принца брауншвајгског. Грофа и офицере отераше у затвор у Камчатку, а принцу наложише, да се за неко време уклони из престолнице. На Ану Карловну сумњаху, да је много у томе послужила своме мужу, с тога јој претише, да ће је други пут заједно са принцом изгнати из земље.

Тако се свршила завера, којом је велики канцлер онако страшно Бирона поплашио, и који је сад радостан био, што се тако сретно свршило. Но у души његовој беше за то опет велика бура, и ако су спољашње сметње уклоњене.

— Та Ана Карловна и њезин муж стајаће ми увек на путу. Паметније би било, да сам их још сад обоје из земље прогнао. Па с њима и малог Ивана, названог цара. Ал' шта ћу онда? Бил' смео још сада

покушати, да метнем круну на своју главу, па онда да ју мој син наследи? Не, не, несмем. Сви би се дигли против мене, сви. Него, стој; има још један пут! Она Јелисавета — она има велику партају — она неби била баш тако стара за мојега најстаријег сина — па и за — боже, о томе морам мислити!

Тако је говорио Бирон и целу ноћ не могаше свести очију.

Два дана после тога, седмога Новембра давао је француски посланик у част своме краљу, вечерњу забаву. Сав отмени свет беше се искупио. И сам Бирон је дошао. Само се цесаревна Јелисавета извинила, да није могла доћи, и из целога двора њезиног не беше никога, осим — Михајила Воронцова.

Беше већ око поноћи. Све се то изменило у највећем весељу. Двоје драги, који једва чекаху таку прилику, да се на само састану, састаше се у једном заклону. Читаоци ће се сетити да је то Воронцов и лепа грофица Анка Скавронска. У својој срећи мишљаху да су са свим сами и не спазише, кад се неки официр полако довукао до њих и за свилену завесу заклонио. Из почетка тако тихо шапутаху, да ни онај прислушкивач не могаше ништа чути, али после почеше све јасније и јасније.

— Дакле то је обећао владалац твоме деди? запита млади Воронцов сумњиво.

— Не само да је обећао, него је и одржао, увераваше га Анка и сва поцрвени; бар у колико се грофа Левенволда тиче. Остало — што нам будућност донесе.

— Не бојте се, децо моја! зачу се на један пут поред њих јасан глас. Нисам ни увода ни издајица у вашим љубавним стварима. Него имао би ти нешто наложити Воронцове.

На те речи јако се уплашише двоје драгих у први мах, а кад за тим владоца пред собом спазише, зачудише се.

— Ђугите, децо! настави Бирон тихо. Михајиле, прислони ухо твоје на уста моја, и чуј. Мишљах, да ћу наћи овде твоју госпођу, цесаревну Јелисавету, и онда би имао прилику, да се с њом проразговорим. Кад није дошла, морам је код њезине куће походити. Дању немогу, јер ће пасти свету у очи. С тога ће најбоље бити још ове ноћи. Иди дакле, и кажи јој, да се имам с њом о врло важним стварима разговарати. Иди само брзо!

Тако рече и оде у дворану, као да њих двоје није ни спазио. Миха-

јило Воронцов опрости се са својом милом и оде.

Одмах за тим изиђе иза завесе онај официр кога напред споменуемо. Пакосно се смешио. „Сад ми је све јасно,“ рече. „Он се са мојим оцем игра, он, господин Бирон, који се дочепао владе. Али шта он има са оним дераном, који ми је толико мрзак. Нисам могао ништа чути. Али ћу дознати. Идем узастопце за њим.“

И збиља похити за Михајилом Воронцовом. Једва је у хитости зграбио огртач у који се умотао. Кад се сишао низ басамаче, спази Воронцова где баш седе у саонице, и чује где рече кочијашу да брзо тера. Он потрчи за њим и није га из ока испуштао, јер је знао добро трчати, али му се опет за то хтедоше груди распући од умора. Одоше право к Неви и после пет минути стадоше саоница.

— Дакле у двор Цесаревне Јелисавете Петровне, промрља ухода и сакрије се у присенак. „Сад ћемо видети, шта ће даље бити.“

Стајаше немо и прислушкиваше не престано. И не потраја дуго и дођоше друга саоница, а на њима само један човек. Сиђе се доле и оде управо у двор.

— Владалац! прогунђа ухода. А шта ли ће он код Цесаревне?

И опет је стајао немо и пазио на сваки шунтањ. Мртва је тишина владала у двору. И кад се не би кроз затворене прозоре светлост видела, мислио би човек све је изумрло у нутри.

Прође добар сахат. И најпосле врата се опет отворише и неки човек изиђе и седне на саоница, која га чекаху и оде као муња к летњем двору. Сад и ухода остави своје место и пожури се кући.

Завиримо сада и сами у двор Цесаревне, и то баш у собу, где се мало час владалац са Јелисаветом састао.

Беше два сахата по поноћи. Јелисавета још не мисли на спавање. С њоме сеђаше још и позната нам грофица Марва Шепелова и лепа, млади Михајило Воронцов и Јован Херман Лесток, по пореклу Француз. У двадесет првој години својој дошао је у Петроград, јер је тражио све промене и живости у животу своме. Ту задобије милост цара Петра и он га узме за свога хирурга. У још већу милост пао је код Царице Катарине, али наскоро буде дворском сплетком у Казан прогнао. После смрти Петрове сети га се царица опет, позове га у Петроград, и препоручи својој ћерки 1725. г.

ва лекара њезиног. Од то доба остао је непрестано код цесаревне. И она је поклонила потпуно поверење. Но и он је био заслужан тога. И мудар и одважан и веран и у свако доба готов био је за своју цесаревну.

И тако седеше њих троје око цесаревне и пазеше на жељу њезину.

— Нећу вам спомињати његове прве речи, па ни то, како се тужи, да има много потајних противника, проговори цесаревна одвећ узнемирена. Но морам вам казати да се тужи веома на Ану Карловну и њезиног мужа, и тако се о њима изражавао па и о њиховом сипчићу Ивану, да му нисам могла поверовати. Па се најпоследње изјаснио, да је науман, да их све троје са малим годишњим издржањем где год изван Русије смести, а на њихово место, да дигне на престо мојега нећака Петра Феодоровића.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Из живота једне протуге.

Духови то су празници пролећа. Њих човек радо проведе у пољу, у слободној бољој природи, да се ту преда слаткоме одмору, одрешен свакидашњих брига и невоља. За таким уживањем природе по свој прилици чезнуо је и брат Фрања М., кад се је сетио да о духови посети свету обитељ Фенек, и ту да проведе код гостољубног братија свету тројицу, оставивши бригу и кубуре бирташима и кредиторима својима. Као прави поета и негдашњи ученик апостолских наука упутио се он пешице у Сурчин и оданде у Фенек. У Сурчину састане се са капетаном и ваља му је пешачење већ досадило било, па се надао бесплатну „воршиону“ до наместира, те окрене у дипломацију, и представи се капетану као „тајни“ политични агенат, коме је наложено, да испитује мњење народа о Русији. Титула „тајни политични агент“, мислио је брат Фрања, импонираће капетану тако, да ће га с места с бесплатним подвозом понудити. И није се у своме предпостављању преварио; он је добио бесплатан подвоз, ако не до наместира, то бар од наместира.

Сунце је седало, ватао се сумрак кад се брат Фрања крене пут Фенека, и то пешице. Беше пријатно поетично шетање по тој вечерњој хладовини, но било би још

пријатније, да се Фрања могао отрести свога немилостивог пратиоца. Празан стомак јако смета поетичком уображењу и слици, премда их он кадкад рађа и живље изазива. Тако и код брата Фрање. На Краку види он где горе ватра, и око ватре уображавао се, да седе пастири који окрећу на ражњу младо дебело јање. Он удвостручи своје кораке управо к ватри. Чинило му се да већ осећа мили мирис од печења, скоро ће му, мислио је, славенска десница брата славена пружити славенску чутуру. Али у место те умиљатости, уместо братске добродошлице, нападоше Фрању бесни пси. Немогаше се бранити од њих, подераше му хаљине, које су као вечита успомена његовога бавлења у Београду записане у тефтеру кројача кредитора. Ни један глас се није појавио да заустави бесне псе, из којих се зуба и Фрања једва избави. Излетише идилне слике из Фрањине фантазије. Гладан и издеран морао је ноћити под једним растом.

Свануло је. Мало за тим разлегаху се звуци намаст. звона по околним шумама и позваше хришћане на јутрење. И Фрања се подигне са романтичког ноћишта свога и похити у свету обитељ. Он је човек бистрога разума, и радо се преда филозофском посматрању кад је сам. Особито радо чини по природним појавама закључке за практични живот. Ту му је лођика непорушна. И на овом кратком путу пружила му се прилика за таква посматрања. Он је опазио, где се један димњак наместирски пуши. Видећи где се плавакасти дим вијугајући у чисти јутрењи ваздух подиже одмах је закључио, да ту мора бити ватре, и почем у Мају само Руси ложе фурне, то ће наћи или какваг руског емисера у једној усамљеној ћелији сакривеног, или горе ту ватра на огњишту. И једно и друго било би му добро дошло; оно у интересу свога „тајнога“ звања, ово ради празног стомака свога.

Не прође много времена, а отац Игуман види пред собом важан један орган најповијих политичних начела, који му са не изказаном брзином у језику исприча тајну мисију његову. Фенек је близу Земуна, отац Игуман је имао дакле прилике извести се, како изгледају „тајни“ политични агенти. Он је чуо, да су то људи угледни, лепо одевени и ћуталице, а брбљавци да се само наметну за „тајне“ агенте. Такви

агенти не иду пешице, те их не нападају чобански пси на путу. То ће бити протуга вандровац, мисли Игуман. Но што му драго, нека проведе благ дан овде, бар ће бити сит и моћиће искрцити подеране панталоне. То изјави Игуман нашем Фрањи, упутивши га у кујну намастирску.

Фрања се одмах удоми у намастиру. Док благочастиви оцеви кадуђери служише службу божију, брат Фрања искрпи најпре панталоне, и после разгледа намастир. Врло му се допада трапезарија и кујна намастирска. Он се све око ове врзао наслађавајући се мирисом од јела, што ту зготовише. Хођајући горе доле, предусретне га један официр. Фрања се овоме одмах представи као „тајни“ политични агент, на што ће овај рећи: „Та вас и тражим, господине. Имам заповест да вас одпратим под стражом.“ „То не може бити. Ја обилазим народ по вишем тајном налогу, да испитујем мњење народа о Русији.“ „Све је то лепо, рече официр, али ћете ви ипак с места самном поћи.“ „Бар да чекамо док ручамо. Ручак тек што није готов. Чеку се гушчићи и пилићи, а биће лепа вина планинског. По инструкцији својој ваља ми остати свагде и на ручку, јер при ручку мање се пази на речи, које частећи се изузете, те се ту дочују тајне.“ „А моја пак инструкција ми налаже, да вас силом одведем у Земун, ако нећете добрим да поћете.“ Видећи Фрања да ту нема помоћи, седне са официром на кола, па управо у Земун, где нашега Фрању ставе под строги војнички затвор, но други дан га опет пусте.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Р. Д. у Б. Морам се и љутити и смејати вашем писму. Велите: „Почем бих ниже следећи опис појаве неку овдашњу вампирју на мах франирати имао, то сам за добро нашао, да вас умолим, да ју као допис из Београда у вашем листу уврстите, а заједно 1 екземпляр poste restante за дар дати изволите.“ — Најпре вам кажемо, да вас жалимо, што сте могли помислити да ћемо ваш „нижестављени опис“ „До чега дође пицијашдук“ уврстити у наш лист. После вам кажемо, да је подрзљивост од вас још некако 1 екземпляр „Зем. Гл.“ за онаку безпослицу, која вас само срамоти, као да би ви оним „описом“ неком општем добру послужили. А најпоследње вам кажемо, да је неугодно од вас, послати у не наплаћеном писму ону будалаштину више личне страсти. Или сте нас мислили довољно наградити смејом, кога нам изазваше ваши безмислени редови и које би нам морали компенzirати?